

Interviewee: Mr. Nam Van Nguyen
Translator: Thieu Dang
Interviewers: Steven Loyd, Mei Leebron
Date of Interview: 6/11/2019
Audio Track Time: 1:39:20
Translation by: Thieu Dang (7/25/2019)

- 0'18" **TD:** Ông sinh năm nào?
When were you born
NN: 1934
In 1934
- 0'38" **TD:** Ở đâu? Ông sinh ở đâu?
Where? Where were you born?
NN: Ở Việt Nam.
In Vietnam
- 0'41" **TD:** Việt Nam nhưng ở tỉnh nào?
But which town in Vietnam
NN: Saigon, Vietnam
Saigon, Vietnam
- 0'51" **TD:** Lúc đó Saigon ra sao?
At that time, how did Saigon look like
NN: Saigon trong tình trạng chiến tranh.
Saigon was in state of war.
TD: Năm 34 thì sao có chiến tranh.
There was no war in 1934
NN: Năm 34 thì Saigon còn trong tình trạng phôi thai, rất là yên tĩnh.
In 1934, Saigon was in the pre-mature period, it was very quiet.
- 1'20" **TD:** Quãng đời thơ ấu của anh ra sao?
Tell me about your childhood.
NN: Uh, uh ..
TD: Lúc nhỏ đó, quãng đời thơ ấu đó
When you were still a child, your childhood.
NN: Oh, thời thơ ấu thì ... chỉ đi học thôi.
Oh, during my childhood ... I went to school.
TD: Anh đi học ở đâu?
Where did you go to school?
- 1'50" **NN:** Học ở trường trong làng, rồi lên trường tỉnh, rồi xong lên trường trung học Petrus Ky.
I attended a school in my village, then went to a school in a town, then attended the Petrus Ky High School.
TD: Tỉnh nào?
What town was that?
NN: Petrus Ky

Petrus Ky High

TD: No, no. Tỉnh đó

No, no. What was the name of town that you attended school.

NN: Tỉnh Gia Định

Gia Dinh province.

2'47" **TD:** Bố mẹ anh lúc đó làm cái gì? ... Bố mẹ của anh ...

What were you parents doing? ... You parents ...

2'50" **NN:** Bố tôi là người ... làm về nông trại. Còn mẹ tôi ... farmer đó

My father was a farmer, so was my mother.

3'22 **TD:** Bố mẹ có nghiêm khắc với anh không?

Were your parents harsh to you

NN: Nghiêm khắc hả?

Harsh?

TD: Uh. Uh.

3'29" **NN:** Không nghiêm khắc nhưng mà kỷ luật.

Not harsh but very discipline.

3'45" **TD:** Thức ăn gì? Thường thường ở trong nhà dùng thức ăn như thế nào?

What did you usually eat? What kind of food did your family eat at that time?

NN: Ăn cái gì hả?

What did I eat?

3'50" **TD:** Thịt cá, rau cỏ ...

Meat, fish, vegetable ...

NN: Ăn thì ... lúc đó thì tôi sinh ra, tôi ở đó thì ở đó ở vùng quê mà. Cá, trái cây, rau cái có nhiều

About food ... , you know, we were living in the countryside. There were a lot of fishes, fruits, vegetable ...

4'25" **TD:** Anh có thể nói tiếng Anh được mà.

You can speak English to them.

4'35" **TD:** Có những kinh nghiệm gì khi học ở trung học không? Ở trường Petrus Ky đó.

Do you have any experience when you were in high school? At Petrus Ky High?

NN: Trong lúc đó thì chiến tranh... năm 1945 tới 1947 đó, chiến tranh bắt đầu xảy ra...

At that time, the war ...from 1945 to 1947, the war began ...

TD: Chiến tranh ai với ai?

What kind of war?

4'57" **NN:** Với Nhật, với Nhật, đệ nhị thế chiến đó. Lúc đó thì tôi học ở trường Petrus Ky. r ấ tôi ...

lúc đó còn Pháp đô hộ. Vào lúc đó, người Pháp nó đánh chết người trong trường học.

With Japan. With Japan, that was the World War 2. At that time, I was attending at the Petrus Ky High School ... and we were under the French colonization. The French killed a school boy in the school.

TD: Uh.

NN: Nó đánh chết trò Trần Văn Ôn đó.

They killed a school boy named Tran Van On.

TD: Uh.

5'20" **NN:** Lúc đó anh ấy học năm thứ 3, tôi học năm thứ 2. Lúc đó buổi trưa họ đến, ... người công an đó, nói với người Chief của nó là người Tây, “ Nó đây nè ...” rồi chúng tôi thấy họ dẫn anh ấy đi ra ngoài sân. Khi ra đến ngoài trước cổng trường thì tôi nghe 2 tiếng súng. Ở trong này mọi người nghĩ là chúng nó bắn anh ấy, các lớp tan học kéo ra coi thì họ nói là họ không có bắn ai hết. Nhưng 2 ngày sau chúng tôi hay tin là anh ấy đã chết. Vì thế chúng tôi chống Pháp, xảy ra chiến tranh trong trường, đó là năm 1947, chúng tôi cũng lớn tuổi rồi, 14-15 tuổi rồi. Chúng tôi biết tình yêu quê hương, chúng tôi đấu tranh chống Pháp.

At that time, he was in a class higher than me. That noon they came ... the policeman, he yelled to his chief: "That's him". Then they arrested him. When they came to the main entrance of the school, I heard two gunshots. We thought that they shot him and all of us left the classrooms then went to the entrance. They said that they did not shoot anybody. But two days later, we found that he was killed. So, we had a campaign to resist against the French rules in the school. That was the year of 1947 and we were old enough, 14-15 years old, we understood the love of our country, we wanted to fight against French colonization.

7'50" **TD:** Khi học xong trung học, ông làm gì?

What did you do after you graduated from high school?

7'55" **NN:** Tôi học khi đó thì chưa xong trung học. Chúng tôi bãi khóa rồi đi qua một trường khác ...

I did not finish high school. We made a lot of demonstration, school boycott, then attended other school.

TD: Trường khác ...

Other school ...

NN: Trường khác là trường Việt Nam Học Đường, ở số 38 đường Jean Du Croux. Trường Petrus Ky đóng cửa lâu dài. Thì qua đó học, học xong rồi ... Tôi học cho tới lúc bị động viên đi lính. Lúc đó thì tôi mới thi xong bằng Tú Tài 1 thôi.

That was VIET NAM High School at 38 Jean Du Croux Blvd. The Petrus Ky High was closed for a long period of time. We moved there, then ... until when I was drafted. I just got the certificate of Baccaraureat 1.

8'23" **TD:** Oh ...

8'24" **NN:** Tôi bị động viên vào năm 1954 ...

I was drafted in 1954 ...

9'06" Bị bắt đi lính khi tôi mới có Tú Tài phần 1 thôi, chưa được phần 2. Tôi vào khóa 4 Thủ Đức.

Vào trong đó thì tôi thấy ... vì tôi là con trai trưởng, gia đình 9 người, mấy người mới nói với tôi là xin đi, họ cho về thì xin được, tôi xin. Sau đó cũng nhờ một người, một người bạn Pháp, ông ta là Đại Tá, coi một cái thành gọi là thành Ông Năm đó, ông ấy coi cái thành đó, ông ấy xin cho tôi đi về Ông Đại Tá Cẩm đó, ông chỉ huy trưởng cho phép về Nhưng về có 2 tháng ... 2 tuần lễ sau à, tôi phải đi học lại. Vì lúc đó gọi là Tổng Động Viên (Mobilization Generale). Lúc đó khóa 4 có trên 2,000 học viên.

I was drafted when I just got the certificate of Baccaraureat 1, I had not finished the Baccaraureat 2. That was class 4 of Thu Duc military training camp. Later I found that ... I was the eldest son of 9 brother-sister family, I could ask them for an exemption from being drafted. With the help of a French friend of my family, he was a colonel and the commander of Ong Nam Fort, the commander of Thu Duc training camp allowed me to go home. But 2 months later ... oh, 2 weeks later, I was called back because of the order of general mobilization. There were more than 2,000 cadets in class 4.

- 10'51" **TD:** Khi bị động viên, ông cảm thấy như thế nào?
How did you feel when you were called for mobilization.
NN: Thì họ gọi thì phải đi.
I had no choice.
TD: Buồn không?
Were you sad?
NN: Buồn chứ.
Of course. Sad.
- 11'13" **NN:** Bởi vì mẹ tôi cho các con học thành tài hết, phải học hết tú tài toàn phần.
My mother wanted her children have to accomplish education, complete high school, at least.
TD: Ông có những kinh nghiệm nào trong lính không?
Do you have any experience in the military?
- 11'45" **NN:** What?
TD: Có những kinh nghiệm nào khi anh ở trong quân đội không?
Do you have any experience in the army?
NN: Sang Mỹ hả?
In America?
TD: Không khi anh ở trong lính.
No, in the army.
NN: Oh. Trong đời lính hả.
Oh, in the army?
TD: Yes, trong đời lính.
Yes, in the army.
NN: Trong lính thì tôi ... khi ra trường thì tôi xin qua ngành không quân ... nó muốn tôi làm huấn luyện viên để dạy lại. Nó nói là làm một người phi công thì ai cũng làm được, nhưng khi ra trường họ thấy tôi giỏi về tác chiến nên họ muốn tôi làm huấn luyện viên
The Army life ... After graduation from the training camp, I wanted to be in the Air Forces ... But they wanted me to work in the camp as an instructor. They said that everybody can be a pilot, they found that I were so good in combat and operation, so they wanted me to be an instructor
- 12'17" **TD:** Làm huấn luyện viên ngay khi ra trường?
To be an instructor right after graduation?
NN: Ra trường thì học lớp huấn luyện viên. Lúc đó huấn luyện viên quan trọng lắm.
After graduation, I was trained for being an instructor. At that time the instructor was very important because of the situation of the country.
TD: Huấn luyện viên gọi là gì?
In the training camp, how do you called ...
NN: Instructor.
- 12:55 **TD:** Từ lúc bị động viên cho tới lúc thành huấn luyện viên là bao lâu?
How long did it take from the time you were drafted to becoming an instructor?
NN: Thời gian học quân sự ở TT Thủ Đức là 6 tháng, thêm 2 tháng rưỡi nữa đi học về huấn luyện viên để lấy cái bằng. Lúc đó quân đội do người Pháp tổ chức nhưng huấn luyện theo người Mỹ, rồi tôi đi học ở Mỹ.

It took 6 months for training in Thu Duc Center then 2 and a half months for instructor training then I got the certificate. At that time, the Vietnamese Armed Forces were organized by French but trained with American methods. Then I went to America for more training..

TD: Sang Mỹ học?

Trained in America?

NN: Ra trường thì tôi huấn luyện tại Trung Tâm Huấn Luyện Quang Trung.

After graduation, I was an instructor at Quang Trung Training Center.

TD: Uh.

13:40 **NN:** Quang Trung Center đó, lúc đó dạy cho sỹ quan tác chiến, rồi tôi đi học ở Mỹ.

That was in Quang Trung Training Center. I trained future officers for combat, operation, then I went to America.

TD: Sang Mỹ học?

You went to America for training?

NN: Ra trường thì tôi dạy ở Trung Tâm Huấn Luyện Quang Trung đó. Dạy cho sỹ quan tại Trung Tâm Huấn Luyện Quang Trung khoảng 3 khóa, rồi tôi được sang Mỹ học.

After graduation, I was an instructor at Quang Trung Training Center. I taught there for 3 classes, then went to America for training.

15'06" **TD:** Tức là sang Mỹ

So, you went to America.

NN: Tôi đi năm 1957 tại Fort Benning, Georgia. Fort Benning

I left the country in 1957 for Fort Benning, Georgia. Fort Benning.

TD: Fort Benning

NN: Fort Benning, Georgia.

15'32" **NN:** Gần một năm, khoảng 10 tháng.

Almost a year, about 10 months.

15:38" **NN:** Học hai lớp, một lớp về tác chiến, một lớp về chuyển vận.

I studied 2 courses: Combat and transport.

16'10" **NN:** Sau đó thì tôi trở về Người huấn luyện viên phải biết về chiến tranh, phải biết mới dạy được, vì vậy tôi được bổ nhiệm đi ra ngoài Bến Hải. Năm 1957 sau khi trở về tôi được đi đầu đi ra ngoài Bến Hải.

Then I returned to Vietnam. The instructor had to know how to fight, so, I was designated to Ben Hai. After returning from the US, I was designated to Ben Hai.

TD: Uh, Bến Hải nó gọi là cái gì?

How do you call it?

16'32" **NN:** DMZ... Bến Hải đó.

DMZ ... That was Ben Hai River (Note: DMZ: demilitarized zone, Ben Hai River which divides Vietnam into 2 parts: North and South, according to Geneva accord, 1957)).

16'42" **NN:** Tôi ra sư đoàn Khinh chiến 16. So called 16th Infantry Division, at the DMZ.

I was sent to 16th Infantry Division at the DMZ.

TD: DMZ.

NN: I fought every day there. Tôi đánh giặc ở đó. Tôi đi tới rất nhiều miền, Khe Sanh, Lao Bảo, Việt Xá, A Sao, A Lưới ... rồi bị thương hai lần.

I fought every day there, I fought there. I had set foot in many places: Khe Sanh, Lao Bao, Viet Xa, A Sao, A Luoi ... I was wounded 2 times.

- 17'16" **TD:** Nhưng lúc đó anh đóng vai gì rồi? Sĩ quan, lúc đó anh là ...
What was your rank at that time? Officer ...
NN: Trung Úy.
Lieutenant.
- 18:18" **TD:** cậu ấy hỏi anh ở trong quân đội tới năm nào?
He asked you were in the Army until when?
NN: Tới năm nào hả?
Until when?
TD: Yes, tới năm nào?
Yes, Until when?
NN: 1975
Until 1975.
- 18'46" **TD:** Anh ấy hỏi là có những kinh nghiệm nào?
He asked that do you have any experience in the army?
NN: Oh, kinh nghiệm đánh giặc thì nhiều lắm. Vùng 1, vùng 2, vùng 3, vùng 4 đâu đánh hết.
Oh, many experience in fighting. I set foot in every corner of the country. Zone 1, Zone 2, Zone 3, Zone 4 ... I fought all in there.
- 19'05" **NN:** Mà tôi cũng huấn luyện đánh giặc giỏi. Mà tổ chức Biệt Động Quân đó, tôi huấn luyện đầu tiên hết.
And I was a good instructor, too. The Commando! I was the first instructor, taught them for combating.
TD: Biệt Động Quân là cái gì?
What was that?
NN: Commando đó.
TD: Ah!
NN: Những đơn vị được tôi huấn luyện đầu tiên đánh giặc giỏi, nhiều sư đoàn ...
I trained many units, they became good fighters. Many divisions ...
- 20'13" **TD:** Tất cả những sĩ quan được ông huấn luyện họ có cảm ơn không? Họ cảm thấy như thế nào?
How did they feel about you? Did they appreciate you?
NN: Úi giời!
Oh my Gosh!
TD: Tình cảm của họ đối với ông?
How did they feel about you?
NN: Huấn luyện cho người đi đánh giặc thì họ tin tưởng rằng người đó biết đánh giặc, biết chiến trường và không có gì sơ hở. Như Biệt Động Quân đó, họ đánh rất nhiều trận, thắng rất nhiều trận.
For training people to become combatant officers, they should believe that he has to know how to fight, know the battlefields, and there is no error. The commandoes whose I trained, They fought in many battlefields and won most of them.
- 21'09" **NN:** Có một câu nói mà chúng tôi nói rằng, để chịu khó học đó, là đổ mồ hôi nhiều trong trường huấn luyện thì chiến trường bớt đổ máu. Tập luyện nhiều, huấn luyện nhiều, đổ mồ hôi thì sẽ bớt đổ máu ở ngoài chiến trường.

- Someone once said that more sweat in the training camp, less blood in the battlefield. More trained, more practiced, more sweat, the consequence would be less blood In the battlefields.*
- TD:** Chiến trường bớt đổ máu. Anh nói tiếng Anh đi.
Less blood in the battlefield. You can speak English to them.
- 22:00 **NN:** Nói đến chiến tranh, huấn luyện về chiến tranh, đánh giặc đó, thì có nhiều phương thức lắm.
Talking about the warfare, To train people to be a good fighters, there are many procedures
- 22'16" **NN:** Nói đến chiến tranh đó, huấn luyện về chiến tranh, đi đánh giặc, thì có nhiều phương thức lắm, có nhiều môn lắm, đánh giặc như là tấn công, phục kích, mở đường, vượt sông, ...
Talking about the warfare, To train people to be a good fighters, there are many procedures, many categories, such as to attack, to open a road, to cross a river ...
- TD:** Anh nói tiếng Anh ...
You can speak English to them.
- 3:43 **TD:** Saigon thay đổi như thế nào trong thời gian chiến tranh?
How did Saigon change during the war
- NN:** Saigon hả?
Saigon?
- TD:** Thành phố Saigon thay đổi ...
How did the City of Saigon change ...
- NN:** Đất nước chiến tranh thì Saigon cũng chiến tranh luôn. Nhưng mà chiến tranh gần 75, gần lúc mất nước đó. Còn trước đó thì bình yên. Trong cái thời gian suốt 9 năm mà Tổng Thống Ngô Đình Diệm đó, thời đệ nhất Cộng Hoà đó, giáo dục, mọi việc đều tốt hết. Khi Cộng Sản vào, nó làm xáo trộn, mất đi, mất tự do, mất trật tự, mất đủ thứ hết. Còn trước đó thì rất là tốt.
The whole country suffered during the war, so did Saigon. It happened at near the end of the war, however, in 1975. Before that, it was very peaceful. During 9 years under President Ngo Dinh Diem's administration, the First Republican period, education, economy, everything was in good shape. When the Communist took over, Saigon was in chaos, no more freedom, everything was in disorder, we lost everything. Before that, Saigon was very peaceful.
- 25'05" **TD:** Ông rời Việt Nam như thế nào?
How did you leave the country?
- NN:** Rời Việt Nam hả?
Leaving Vietnam?
- TD:** Uh, làm cách nào mà anh rời khỏi Việt Nam?
Uh. How could you you leave Vietnam?
- 25'14" **NN:** Ah ..ah ...
TD: Nghĩa là năm 75 đó.
That was in 1975.
- NN:** Uh!
TD: Anh đi như thế nào?
How did you leave the country?
- NN:** Nói đến chiến tranh thì phải nói đến cái việc mình quyết định giữ đất nước.
Talking about the war, we should talk about how to protect the country.
- TD:** Uh!

NN: Thì lúc đó tôi không có ý định đi. Tôi không muốn đi vì tôi nghĩ quân đội Việt Nam Cộng Hoà lúc đó rất là mạnh. Các đơn vị chiến đấu rất dũng cảm, đánh nhiều trận thắng. Mà khi mất nước đó, thua đó, thua là vì chính trị chứ không phải thua vì quân sự.

At that time, I decided not to leave the country. I did not want to go because I believed that the South Vietnamse Armed Forces were very strong. All Units fights with courage, we won in many fights. But we suffered from the loss, we lost the country because of politics, not by military affairs.

TD: Uh.

NN: Tôi là người quân sự thuần túy nhưng mà tôi biết về chính trị vì tôi làm việc về chiến tranh chính trị, tôi hiểu biết đi đâu đó cho nên tôi nghĩ là tôi không muốn đi đâu hết, ở lại đến phút cuối cùng. Nhưng mà tôi cũng không muốn tự sát như những mấy người bạn của tôi như Nguyễn Khoa Nam, Lê Văn Hưng, ... họ là bạn của tôi. Tôi không muốn tự tử. Tôi muốn đánh tới chết thôi. Chiến đấu tới viên đạn cuối cùng. Nhưng mà rút cục tôi không được làm như vậy bởi vì lệnh đầu hàng vào ngày 30.4. Khi Dương Văn Minh tuyên bố đầu hàng rồi tôi mới bắt đầu đi. *I was a pure military man but I knew politics. I worked at the Service of Political Military affairs, I knew that so I did not want to go anywhere. However I did not want to commit suicide like General Nguyen Khoa Nam, General Le Van Hung ... They were friends of mine. I did not want to commit suicide. I wanted to fight until death. I wanted to fight until the last bullets. But finally, I could not do whatever I want because of the order of surrender on April 30. I left the country after the Dương Van Minh's surrendering order*

27'29" **TD:** Nhưng mà đi bằng cách nào?

How did you leave the country?

NN: Tôi muốn nói thêm một lần nữa, Tôi có thể ra đi được một cách dễ dàng. Counterparts của tôi đó là người thuộc CIA. Họ yểm trợ cho chúng tôi những chương trình đặc biệt như đánh ra Bắc, và tôi có những chương trình phát thanh như đài Mẹ Việt Nam, đài Guom Thiêng Ái Quốc, đài Nam Bộ Kháng Chiến, đài Cờ Đỏ ... Đó là những đài đặc biệt của tôi, đánh về tâm lý quân đội Cộng Sản. Cơ quan tình báo Mỹ, CIA đó, cho chúng tôi một chiếc tàu đi 400 người, cho những thành viên như viết bài, ... đi đó. Tôi cho họ đi hết, mà tôi không đi, tôi ở lại, ở lại đến phút cuối cùng, Cái tàu đi khỏi khoảng 2 tuần lễ ở Phú Quốc, chở mấy trăm người nhân viên của tôi. Đi hết nhưng tôi ở lại. Tôi ở lại tới giờ chót thì người em của (*không nghe được*) cô ta có người chồng, có vợ bé, ra đi, bỏ lại 3 đứa nhỏ. Tới ngày 29, 4 giờ chiều ngày 29, cô ấy gọi tôi, cô ấy nói: "Anh Nam ơi, bây giờ là giờ giới nghiêm, anh cho tụi tôi xuống bến tàu, ở Thủ Thiêm đó. để đi, vì các ông Tướng là ông Trung Tướng Lê Văn Nghiêm, và nhiều tướng Hải Quân, ở đó có tàu đi. Nếu anh không đi thì cứ đưa tôi xuống đó". Tôi nghĩ là tôi sẽ không đi nhưng đem xe tôi chở đưa cô ta xuống đó. Nhưng ở đó bạn của tôi, ông Đại Tá Đỗ Kiếm, ông ta nói "Ồi giờ Nam ơi, đi, bỏ rồi, đi đi, mất nước tới nơi rồi" Rồi họ lấy chìa khóa xe và bắt tôi phải đi. Như vậy là bắt buộc phải đi chứ tôi không muốn đi.

I want to add some. I could leave the country easily. My counterparts were CIA agents. They supported me with special programs, such as to attack to the North, and I had some special radio stations: Me Vietnam (Mother Vietnam), Guom Thieng Ai Quoc (sacred patriotic sword), Nam Bộ Khang Chien (Southerners' Revolution), Co Do (Red Flag). These were special radio stations which were broadcasted to the North Vietnam areas. This was the psychological warfare. A special ship of CIA carried over 400 persons who were reporters, journalists,... those were my personnel. I let them go but I stayed home. I stayed until the last minutes. That ship left the Phu

Quoc island 2 weeks before, carried hundreds staff members. All my personnel left, I did not go. On the last minutes, a sister of my friend whose husband had left the country few days before with his lover. That lady and her 3 children found that then called me at 4:00 PM on April 29: "Brother Nam, please help! This is curfew time. Please drive me to the Port at Thu Thiem for leaving. I know that Lt. General Le Van Nghiem and some naval generals there. They are ready to go. If you decide not to go, let drive me there". I thought that I would not go but drive her there. Seeng me there, my friend, Colonel Do Kiem, yelled at me: "Oh my Gosh, Nam. Let go, go. We are going to loose our country". Then they forced me to the ship, took my car key, forced me to go. That was unavoidable indeed.

31'44" **TD:** Chiến tranh thay đổi như thế nào khi nước Mỹ tham dự vào cuộc chiến Việt Nam?

How did the war make the change of our country, especially when Americans involved into it?

NN: Phải nói rằng đây là cuộc chiến tranh ý thức hệ giữa chế độ cộng sản và tự do. Cộng Sản thì nó mạnh ở chỗ nó độc tài, độc quyền. Mình thua không phải thua về mặt trận mà về chính trị. Tôi muốn nói là cái chính nghĩa đấu tranh thì Việt Nam Cộng Hòa có chính nghĩa. Cộng Sản thì nó độc tài, không có chính nghĩa. Nếu mà nói về đánh nhau ấy, thì người nào có chính nghĩa thì sẽ thắng. Miền Nam nhất định sẽ thắng. Bởi vì tại sao, vì mình tự vệ, miền Bắc nó xâm lăng. Vì xâm lăng thì không ai muốn hết đó, nhưng mà tụi nó nhiều vũ khí quá, mà mình không phải thua về mặt trận mà thua về chính trị.

We can say this was an ideological war between the communist regime and the free world. The communists were strong because they were dictatorial. We lost not by military affairs but because of politics. I can say that in this conflict, the the Republic of South Vietnam was at the right position. The communists were dictatorial and they were the bad side, they were invaders. The one who was right will win the war that means the South should win. Why? Because we defended against the invasion of the North. They were full supported by China and Russia, they had plenty of weapon, we lost not by military affairs, but politics.

32'54" **TD:** Không, câu hỏi là người Mỹ người ta làm cho cuộc chiến thay đổi như thế nào?

No, the question is: How Americans involved in Vietnam and how did they make change during the war?

NN: Bởi vì người Mỹ không tiếp tục cuộc chiến, vì nhiều khó khăn ở nước Mỹ nên không tiếp tục tiếp tế cho Việt Nam vũ khí, đạn dược và tiếp liệu trong khi đó Nga và Tàu giúp Bắc Việt quá nhiều. Mỹ bỏ lơ, chứ nếu Mỹ tiếp tục yểm trợ thì chắc chắn miền Nam sẽ thắng.

Because the Americans did not want to continue the war. There were many difficulties in the USA, so they did not continue to support South Vietnam. They cut all aids as ammunition, weapons, supplies, in the meanwhile Russia and China gave full support to the North. If Americans continued to support South Vietnam, we would win the war for sure.

34'35" **TD:** Ông cảm thấy thế nào mà ông sang nước Mỹ.

How did you feel when you arrived to the USA?

NN: What?

TD: Năm 75 đó.

That was in 1975 ...

NN: Thì ở bến tàu đó, mấy người bạn của tôi bắt xuống tàu luôn. Họ lấy chìa khóa xe nên tôi không trở lại được.

At the port ... Friends of mine forced me to get into the ship and they took my car key so I could not go back.

35'12" **NN:** Tôi đang mặc đồng phục chiến, mang súng,
At that time, I wore uniform and carried gun.
Noisy in background.

35'44" **TD:** Mọi người đều muốn sang Mỹ, lúc đó mọi người đều muốn chạy hết. Khi tới Mỹ ông có thấy hoà đồng với họ không?

Everybody wanted to go to the USA, everybody wanted to leave the country at that time. When you came to this country, did you get along with them?

NN: Tôi đã ở bên Mỹ, tôi đã biết nước Mỹ nhiều. Tôi đã học ở Mỹ, tôi biết đạn dược vũ khí của Mỹ nhiều. Tôi cũng biết nhiều người Mỹ trong chiến tranh họ không muốn đánh để chiếm lấy đất, lấy nhà người ta. Sao được, Chiến tranh vì chính nghĩa, vì tự do, nên tôi rất thích những người đó. Nhưng mà khi thua cuộc rồi, Mỹ không yểm trợ nữa, bỏ cuộc nên tôi nghĩ là phải chết chứ không thể nào mà bỏ chạy được, lúc đó tôi coi rất nhiều lính, họ dưới quyền tôi mà. Cả mấy trăm người lính, tôi phải ở lại với họ. Thành ra bắt buộc đi mà phải đi. Nếu tôi muốn đi thì tôi đã đi với trên 400 người trên chiếc tàu của sứ quán Mỹ. Mấy người đó biết hết mà. Vì vậy đi như vậy là do bắt buộc phải đi. Tâm trạng của tôi là rất buồn. Giận Mỹ thì cũng có, nhưng mà trách Mỹ thì không, vì cái thế, tình hình chính trị bắt họ phải như vậy. Ông Nixon là người rất là tốt., rút cục ông ấy cũng mất quyền vì cái vụ Watergate. Hiểu biết như vậy nên tôi thông cảm.

I had been in the USA before, so I knew this country well. I was trained in the USA, I knew American weapon, ammunition, I also knew that Americans in war. They did not want to occupy land, houses of others. What should they do? Fighting for the right, for freedom, so I liked them a lot. But the Americans did not support us any more, we lost the war so I thought I had to die. I could not leave the country. At that time, there were many soldiers under my control, hundreds of them so I could not leave them. If I wanted to go, I could go with more than my 400 personnel in the ship 2 weeks before, everybody knew that. I was forced to go. I was very sad. I can say that at that time, I was angry with Americans but I did not blame them because they had to make their decision with the situation. President Nixon was a good president, but he lost his power because of the Watergate scandal. I understood that.

37:20" **NN:** Tôi muốn nói thêm. Tôi là người được huấn luyện rất đầy đủ vấn đề tình báo. Tôi đã tốt nghiệp khóa phản tình báo và tình báo chiến lược của Hoa Kỳ. Đó là báo cáo cấp cao nhất của nước Mỹ mà theo tôi biết là ở Việt Nam lúc đó chỉ có ông Tổng Thống Thiệu, ông Đại Tướng Khánh và một số ít người học khóa đó thôi, nhưng mà tôi được học khóa đó vì cấp chỉ huy muốn tôi được huấn luyện đầy đủ, tôi học cái khóa đó ở tại Okinawa, hai khóa đó học chừng 6 tháng và tôi đậu đầu trong lớp với các học viên đến từ 7 nước, tôi được nhà trường, ông Tướng Power là chỉ huy trưởng cái trường đó cho một cái thư khen ngợi, chứng nhận tôi có highest scores. Rồi khi về nước họ lấy tôi về tổng tham mưu phòng nhì làm việc, nghiên cứu về tình báo chiến lược. Nhưng mà ở đó không có đánh giặc tôi buồn quá, tôi xin đi đánh giặc, phải ra mặt trận chứ không muốn ngồi ở nhà. Tôi đã được huấn luyện đủ thứ hết mà bây giờ ngồi một chỗ thì không được. thì tôi tình nguyện đi tác chiến lần nữa.

I want to add some more. I was well trained in intelligence. I graduated the strategic intelligence and anti-intelligence courses in the USA. Those were highest training courses of the American training academy, as my understanding, only President Thieu, 5-star general Khanh and very few persons allowed to attend these courses. My Chief wanted me to become a good officer, good instructor, so I was allowed to have these courses. These courses offered in Okinawa in 6 months and I graduated with top of class, cadets came from 7 countries. The commander of the academy,

General Power, gave me a letter of recommendation in which he wrote that I got the highest score for the graduation. When returned to Vietnam, I was assigned to the Joint Chiefs of Staff, 2nd Bureau, to work on strategic intelligence. Working there was boring, I asked to go to the battlefields. I was trained everything and now stayed in the office, did nothing. So I asked to go to the combat zones.

39'51" **TD:** Theo anh nghĩ thì người Mỹ nghĩ như thế nào lúc đó?

According to you, how did Americans think about at that time?

NN: Uh.

TD: Người Mỹ nghĩ như thế nào lúc đó? Lúc mà bỏ Việt Nam đó.

How did Americans think about at that time? At the time they left Vietnam?

NN: Oh, Bu ãn lãm ...

Oh, very sad ...

TD: Không, người Mỹ cơ.

No, Americans.

NN: What?

TD: Người Mỹ đó, người Hoa Kỳ đó.

Americans ...

NN: What?

TD: Họ nghĩ làm sao khi họ bỏ Việt Nam?

How did they think when they left Vietnam behind?

NN: Oh, như tôi đã nói lúc trước đó, họ bỏ Việt Nam vì cái thế, họ không thể tiếp tục được nữa. Họ không thể giúp Việt Nam để đánh thắng. Nếu mà giúp được thì sẽ thắng, nhưng mà không thể giúp được nữa nên bị cắt ngang nửa chừng. Người ta nói là người Mỹ phản bội, nhưng tôi cho là đó là cái thế phải bỏ, hy sinh chỗ này để lo chỗ khác quan trọng hơn.

Oh, as I said, they left Vietnam behind because of the situation at that time, they could not continue the war any more. They could not help South Vietnam to win the war. If we received their help, we could win for sure, but they could not. Once said that the Americans betrayed the ally, but I thought that because of the situation at that time, they had to leave Vietnam in order to think of other more important work.

41'10" **TD:** Anh tới nước Mỹ khi nào?

When did you arrive to the USA?

NN: 75

1975.

40'20" **TD:** Tới đâu? Lần đầu tiên anh tới đâu?

Where? Where did you arrive first?

NN: Lần đầu tiên tại San Antonio.

I arrived San Antonio first.

40'30" **NN:** Sở dĩ tôi nói đi ãu này, nói thêm lần nữa. Tôi đã tham dự vào hoà ãm Ba Lê vì tôi lúc đó là, năm 1968 hội ãm Ba Lê bắt ãu mở ra. Ở bàn hội nghị đó, từ năm 1969 tới năm 1970 tôi biết mình ở trong thế yếu. Vì sao? Tôi coi trên 40,000 tù binh, lính cả miền Bắc lẫn miền Nam, tôi coi hết chỗ đó. Tôi giáo dục họ để cho họ biết họ là kẻ xâm lăng. Nhưng mà đối với miền Nam, chúng ta nhân ão, không xử ác với họ. Khi sắp có cuộc trao ãi tù binh, họ sẽ được trả về nhà an lành, miền Nam chúng tôi không có thù vật. Nhưng mà trong bàn hội nghị họ làm phách. Ngay cả ông Habbit, ông ấy là trưởng phái ãoàn quân sự Mỹ, trưởng phái ãoàn hội nghị Ba Lê,

ông ấy là phụ tá cho ông Kissinger, ông ấy nói rằng chúng tôi soạn thảo những điều này, chính quyền Việt Nam Cộng Hoà có ký hay không ký cũng được, chúng tôi vẫn ký đơn phương và Việt Nam phải trả hết tù binh. Nhưng mà chúng tôi muốn rằng nếu miền Nam trả hết thì miền Bắc cũng phải trả hết. Tôi thấy là mình ở trong thế yếu, tôi rất buồn chuyện đó. Do đó tôi thấy là nếu mất nước thì chết luôn cho rồi, sống làm gì nữa. Bộ để cho nó bắt mình, nó giết hay sao? Thành thử ngay trong bàn hội nghị tôi đã bắt bình rồi. Họ bắt Miền Nam phải nhìn nhận Mặt Trận Giải Phóng Miền Nam là một thực thể, cho quân miền Bắc vào Nam và đóng tại chỗ, và chấp nhận Mỹ rút quân mà không hứa viện trợ vũ khí đạn dược. Tất cả những việc đó đều sai hết. Như vậy một nước nhược tiểu phải chịu đựng khổ sở. Vì vậy mình phải chết cho đất nước mà thôi.

I would like to add some more. I attended the Paris talks from the beginning, that was the year of 1968. From 1969 to 1970, I found that we were in a weak position. Why? I supervised over 40,000 Viet Cong prisoners, they were both North and South soldiers. I educated them, let them understand that they were invaders. The South Vietnamese government did not treat them inhumane. When the exchanging prisoners happened, they would go home in peace. The South Vietnamese did not hate them. In the peace talk, the North delegations were very braggart, even Mr. Habbit (?) who was the American Chief Military delegation also said that "We drafted these articles, either the South Vietnamese delegation will sign in or not, we will sign and the South Vietnamese government has to release all prisoners". The problem was if we released the Communist prisoners, they should have to release our soldiers who were captured by the communists. That shown we were in the weak position. I was very sad about that and thought that if we lost the war, I would die. I did not want to live any more. If we lost, I could not see myself to be a prisoner, see they kill me. So during the Paris talks, I was very upset. They forced us to admit Viet Cong (South Vietnam Revolution Front) was an entity, let the Northern Armed Forces to enter the South areas and had own territories, to accept the withdrawal of US Armed Forces and no supplies for the South Vietnam. Everything was wrong. We, the small and weak country had to be suffered. So we had to die with our beloved country.

45'07" **TD:** Nói ngắn gọn thôi.

Please make it in brief ...

NN: Thành thử ra tôi ...

So, I ...

TD: Nói tiếng Anh đi.

You can speak English to them.

NN: What?

TD: Anh nói tiếng Anh với họ đi.

Please speak English with them.

45'22" **NN:** Clear throat. ...

45'46" **NN:** Sau khi mà tôi vừa nói, tôi không trách ai hết, bởi vì thế đó nó phải như vậy. nhưng tôi vẫn tin rằng mình sẽ lấy lại đất nước.

As I said, I did not blame anybody because of the situation at that time. However I always believe that we can regain the country.

46'26" **TD:** Ông ở San Antonio bao lâu?

How long did you stay in San Antonio?

NN: 3 năm.

3 years.

TD: San Antonio lúc đó ra sao?

How was San Antonio at that time?

NN: San Antonio lúc đó yên tĩnh, rất tốt cho những người học hành. Tôi có người em học ở đó, Bác Sĩ Bầy học ở đó, học Dr. đó.

At that time San Antonio was very quiet, it was very good for education. My brother attended school there. He attended the medical school there, that was Dr. Bay Van Nguyen.

47'07" **TD:** Ông làm gì ở San Antonio?

What did you do in San Antonio?

NN: What?

TD: Ông làm gì ở San Antonio?

What did you do in San Antonio?

NN: Tôi hả? Tôi làm car wash. Car wash có \$2.10/hour.

Me? I was car washer; the salary was \$2.10/hour.

47'33" **NN:** Rồi tôi làm Assistant Manager cho cái car wash đó thì tôi được \$2.70/hour. Nhưng mà tôi làm việc giỏi nên người chủ nói là mày có tài, mày đầu tư làm chủ. Tôi nói tôi không có tiền. Tôi hỏi là phải cần bao nhiêu, nói là \$15,000. Tôi mới hỏi Bác Sĩ Bầy và người em của BS Bầy, người cho tôi mượn \$7,500, tôi mua cây xăng đó. Tôi làm ở đó suốt 3 năm.

Then I was promoted to the Assistant Manager with \$2.70/hour. The owner of the car wash found that I was a hard worker, he told me that why didn't you invest to this business. I told him that I did not have money and ask him how much I needed to be the owner. He said that only \$15,000. Later, I borrowed from my brothers, Dr. Bay and his brother, each lended me \$7,500 and I bought that gas station. I worked there for 3 years.

TD: Làm cái gì?

What was that?

NN: Làm Exxon dealer.

The Exxon dealer.

49'19" **NN:** Có hai cái người ta nói rằng: "Nhất là phá sơn lâm, nhì là đâm hà bá" thì có tài, mà có tài thật nhiều. Vì thế tôi đi đánh cá để kiếm tiền.

People once said: "First: get timber from the forests, secondly: Get fishes from the oceans". You will earn a lot of money by those two careers. So decided to do the fishing business

TD: Năm nào?

What year?

NN: Năm 1958.

In 1958.

TD: Không, năm 1978.

No, was that 1978?

NN: Uh, 1978.

Uh, in 1978.

TD: Mà ông ở San Antonio mà.

But, at that time you were in San Antonio

NN: Ở San Antonio từ 1975 tới 1978 rồi qua đây.

I was in San Antonio from 1975 to 1978 then moved here.

TD: Uh

- 50'22" **TD:** Lúc đó, lúc mà anh năm 1978 anh về Houston thì cộng đồng Việt Nam như thế nào?
You moved to Houston in 1978. How did the Vietnamese community look like?
NN: Lúc đó người Việt Nam ít lắm.
Not too many Vietnamese living here.
TD: Bao nhiêu người?
How many people?
NN: Khoảng chừng 40-50,000 thôi.
About 40,000 to 50,000.
Td: 40-50,000 người là nhiều đấy chứ.
Quite a few!
NN: 4-50,000 đó, ở Houston ...
40,000-50,000 people.
TD: Kể cả Seabrook và các vùng khác nữa chứ.
Was it included Seabrook, Kemah, San Leon and the vicinity?
NN: *Yes, including Galveston, Seabrook, Kemah, San Leon...*
- 51'13" **NN:** Về tình hình làm việc tốt, nhưng mà chúng tôi gặp trở ngại là vì đánh cá bị nhóm KKK kỳ thị.
We worked hard but we got a trouble by the KKK group, they were discriminated us.
- 51'46: **NN:** Về phương diện KKK thì tôi ... sợ dĩ mà ... tôi có thể dàn xếp được, một cách êm đẹp mà họ không đánh phá chúng tôi nữa. Vì tôi biết những việc làm của họ, tôi thỏa mãn những đòi hỏi của họ. Họ muốn cái gì? Họ muốn đuổi tụi tôi đi. Họ đuổi bằng cách nào? Người đánh cá chúng tôi có làm gì sai lầm hay không? Tôi biết tất cả những sự việc đó. Tôi có một đường lối là sống chung với họ và bắt họ chấp nhận việc chống đối chúng tôi mà chúng tôi không chống đối họ. Và tòa án cũng xử, tôi cũng muốn dùng chữ linh hoạt.
About KKK group, I could arrange so that they would not make trouble to us any more. I knew their feeling, I could satisfy their demands. What did they want? They wanted us to leave these areas. How could they banish us? Did our fishermen do anything wrong? I knew all about that. I had an idea, that was to live peacefully with them, although they opposed us but we did not fight against them. At the court, I requested the Judge to rule with flexible manner.
TD: Từ từ nào, từ từ.
Slow down, please.
NN: Không thắng nó mà không có thua, mà hiểu biết nhau. Trong này có nói này. Trong cái bảng này, anh có thấy này.
Nobody was winner and nobody was loser, but understood each other. It wrote in this. Do you see it?
TD: *Yes, I see.*
NN: Hiểu biết nhau, sống chung với nhau và họ phải dẹp bỏ việc họ chống đối chúng tôi. Và chúng tôi tha cho họ, không bị tù, bị án gì hết. Đó là điều quan trọng nhất.
Understing each other, living in peace and they had to forget about opposing us. We condoned them by aking the Judge for them "not to be spent time in prison". That was the most important thing.
- 53'17" **TD:** Cái việc đó bắt đầu xảy ra như thế nào?
How did it happen?
NN: Cái việc đó bắt đầu từ ah ... ah ... 1984.

- It began ... 1984.*
TD: Không, từ 197 ...
No ...from 197...
NN: Từ 1979 tới năm 1981, những năm đó họ ...
From 1979 to 1981 they ...
TD: 1979 tới năm 1984.
From 1979 to 1984 ...
NN: Những năm đó họ chống đối ng àn ng àn. Từ năm 1981 trở đi họ ra mặt chống đối. Họ ra lệnh chúng tôi phải bỏ hết t ài, đi ra khỏi vùng vịnh,
A silent struggle against us during these years. Then from 1981 and later, they openly opposed against us. They asked us to leave the Galveston Bay, to demolish all boats.
TD: Tôi tưởng từ năm 1978 chứ.
I thought it began since 1978 ...
NN: 1978 thì chưa, tới năm 1979
It began since 1979.
- 54'28" **NN:** Cái ... những việc làm đó họ ra mặt từ năm 1981,
And they openly opposed us since 1981.
TD: Yeah.
NN: Họ đuổi chúng tôi đi, không cho đánh cá nữa.
They banished us from the bay, they did not allow us to fish.
- 55'04 **TD:** Lúc đó ngư phủ có một hội đoàn hay một tổ chức nào không?
Was there any organization or association for the fishermen at that time?
NN: Lúc đó chỉ có một nhóm người thôi, đến khi họ chống đối thì tôi mới đứng ra tổ chức.
No, we were only a small group. When the conflict began, I organized an association.
TD: Ông mới đứng ra thành lập ...
You organized ...
NN: Thành lập tổ chức.
Yes, I organized an association.
- 55'39" **TD:** Lúc đó là ông có phải là lãnh đạo cho cuộc đấu tranh đó không?
Were you the leader of the struggle?
NN: Uh.
TD: Lúc đó ông có phải là lãnh đạo của tổ chức đó không?
At that time, were you the leader of the association?
NN: Yes, lúc đó tôi là lớn, tôi biết những ...
Yes, at that time I was the leader, I has the knowledge of ...
TD: Nhưng mà lúc đó ông là chủ tịch cộng đ ãng.
You were the president of the Vietnamese Community.
NN: Chưa.
Not yet.
TD: Ah ...
NN: Lúc đó chưa. Năm 1983 mới là chủ tịch. Lúc đó xuống dưới đó đánh cá thì chúng đuổi đi, súng nó bắn tôi bắn vào nhà tôi, hãm dọa, r ấi nó đốt t ài, bắt người ta r ấi đánh đập, đuổi chúng tôi đi. Chúng tôi bị ức hiếp ghê lắm.

At that time I was not the President of the Vietnamese Community in Houston and its vicinity until 1983. When we came over there for fishing, they banished us, they shot my house, they threatened us, burned our boats, arrested and beat us up. We were oppressed a lot

TD: Lúc đó làm sao mà ông trở thành lãnh đạo ...

How could you become the leader...

NN: Tôi thành lập một cái hội.

I organized an association.

TD: Ah.

NN: Một cái hội.

An association.

57'37" **TD:** Lúc đó ông có được ủng hộ nào của dân chúng vùng Houston không?

Did you receive any support from the people in Houston?

NN: Đ ông bào ở Houston thì sợ, sợ lắm. Họ nói là bỏ, bỏ đi, ngay cả ông Bác Sĩ Bằng bạn tôi đó, cũng nói với tôi là bỏ đi. Tôi nói là bỏ không được vì họ vì tôi, họ xuống đó họ đầu tư, họ mua tàu, cả trăm người rồi, nhiều rồi. Mà đi thì phải bán được tàu mới đi chứ. Do đó tôi không thể đi được. Đ ông bào ủng hộ tôi lắm. Tôi không thể đi được, tôi phải tìm cách làm sao để mà thắng được họ. Do lời của má tôi, bà già tôi dặn là “Con phải làm cách nào để thắng cái đám KKK này. Nếu mà không thắng thì chúng sẽ tiêu diệt cả đám đ ông bào của con. Nếu dùng luật pháp, luật pháp mạnh con thắng được thì lợi cho đ ông bào, còn nếu con chết đi, thì con cũng làm được một việc chính nghĩa. Nếu chống lại họ, mình giết được họ 50 người, mình chết 50 người mà mà giết được 5 người của họ thì mình cũng là người có lỗi bởi vì mình đến đây không được làm như vậy. Thành thử mình phải tìm cách nào cho ôn hoà, khéo léo”. Đó là má tôi dặn như vậy.
People in Houston were scared, so scared. They told me to stay away, my friend, Dr. Bang also told me to leave. I told them that I could not stay away because the Vietnamese fishermen believed in me, they spent money to buy boats, they invested there, more than hundred people were there. Now, how to sell boats in order to leave those places. So, I could not leave them. People there supported me so how could leave them? I had to find a way to win this case. My mother told me: “You have to find a way to win that KKK group. If you loose, your people here will be destroyed all. If you ask for justice to be done, you will win and that will be good for your people. In case you die for that, you has done the right thing. If you fight against them, in case 50 people of your group were killed and only 5 KKK members were killed, they say that was your fault. So you have to find a peaceful and clever way to solve the conflict”. Those were words of my mother.

1:00'43" **NN:** Tôi nói đến đó là vì không phải tôi yếu mềm, mà phải tìm ra cách nào cho ôn hòa ...

Let me tell you that I was not a soft person, however I had to find a peaceful way...

TD: Tôi mới đi đầu tra về người ... ông Louis Beam đó.

I did an investigation about the man... Mr. Louis Beam.

TD: Ông ấy là ai?

Who was him?

NN: Louis Beam, thằng Chief KKK đó. Tôi nói với mấy người đánh cá Mỹ là tôi thương nó. Tôi biết nó là một người anh hùng, một người đã từng chiến đấu ở Việt Nam. Nó là thằng Trung Sĩ, gunship của Cobra, máy bay, được đi đầu sang Việt Nam. Máy bay của nó bị bắn, bốc cháy, nhưng mà máy bay phải hạ xuống Sóc Trăng. Người ra đó gắn huy chương cho nó Ông Trung Tướng Nguyễn Vĩnh Nghi là bạn của tôi và tôi. Ra đó gắn huy chương cho

nó bị máy bay bị bắn rơi. Nó là anh hùng chứ không nhất đâu. Cái việc làm của nó là nó nghe lãn, người ta nói với nó tôi là Cộng sản, vì nó ghét cộng sản.

Louis Beam, the leader of KKK group there. I told American fishermen there that I liked him. I knew that he was a hero, the man who fought in Vietnam. He was a Sergeant, the gunship on a Cobra helicopter. His helicopter was shot down then landed at Soc Trang province. The man who pinned the medal on him was General Nguyen Vinh Nghi and me. He was a hero, not timid. Maybe he misunderstood to believe that I was a communist. I know he hate communists a lot. That were what I told American fishermen there.

TD: Uh.

NN: Nó càng chống nhiều, tôi càng thương nhiều. Tôi nói như vậy nhưng nó không tin. Nó đến nó nói với bà vợ tôi, nó muốn gặp tôi nhưng mà tôi không muốn cho nó gặp vì tôi chưa đủ yếu tố để tôi thắng nó ở ngoài tòa.

The more he opposed us, the more I liked him. I said that but he did not believe me. One day he came to my house and told to my wife that he wanted to meet me, but I did not let him meet me because I did not have enough evidents to win the case.

1:04'24" **TD:** Tên của ông Leader đó là gì?

What was that man's name? The leader of KKK group.

NN: Tên?

Name?

TD: Người lãnh đạo KKK lúc đó là gì?

The leader of KKK group.

NN: Louis Beam. Louis Beam ...

TD: *Louis Beam.*

1:05'04" **TD:** Sau đó vấn đề đó giải quyết như thế nào, anh Nam?

Then, how did the conflict be solved?

NN: *Let me find his name in this book... Here.*

TD: *Ah, Louis Beam.*

1:07'52" **NN:** Khi mà tôi nói, làm một cái statement trước khi quan tòa xử đó, làm một cái statement để quan tòa cứu xét, tôi muốn một cái án linh động, không người thắng, không người bại, nhưng mà mọi người sống chung với nhau, và phía bên kia, tôi cũng không yêu cầu họ phải đóng tiền gì hết đó, nhưng họ phải chấm dứt mọi thù hận với chúng tôi. Chánh án làm như vậy.

Before the court ruling, I did a statement. I wanted the court had a flexible verdict, nobody was the winner and nobody was the loser, every body would live in peace. Also I did not want them to pay penalties but they had to terminate all hostiles to us. The Judge did what I requested.

1:09'05" **TD:** Anh ta hỏi là qua cuộc conflict đó thì ông đã lấy được kinh nghiệm như thế nào?

How did you get experience through that conflict?

NN: Kinh nghiệm là tôi phải biết được tại sao họ làm như vậy,

The experience I got was I need to know what the motivation for their actions was.

TD: Không, sau cái cuộc đụng độ đó ông đã học được bài học gì?

No, what lessons did you get after that incident?

NN: Oh, bài học là mình nói lẽ phải, nói cho người ta biết lẽ phải ở chỗ nào, họ làm sai cái gì để cho họ tự hiểu, rồi ta mới tìm một con đường trung dung để sống chung với nhau. mục đích chung, common goal, đó để mà sống chung với nhau. Tôi cho rằng chúng tôi

không phải là người thắng kiện mà họ cũng không phải là người thất bại, nhưng mà họ hiểu biết, hiểu lẫn nhau, những hiểu lầm phải được giải quyết.

Oh, the lesson I got was, we had to do the right things. Told them what were the right things we did and what were the wrong they did. Let them think about it then we found the compromise and lived together in peace. I thought that we were not the winners and they were not the losers, we should understand each other, all misunderstandings had to be solved...

1:10'36" **TD:** Khi mà có sự đụng độ như vậy thì ảnh hưởng tới cộng đồng Việt Nam ở Houston như thế nào?

How did the conflict influence to the community in Houston?

NN: Sợ lắm, sợ lắm. Sợ họ giết chết tôi, giết nhiều người nữa, nhưng mà họ không biết cách nào để mà nói được hết đó.

Scared. They were very scared. They were afraid that the KKK group would kill me and many fishermen. They did not know how to solve that problem..

NN: Nhiều người xúi tôi phải làm dữ, đánh lại. Ngay cả ông Phó Tổng Thống Kỳ đó,, ông Kỳ ông điện thoại cho tôi, ông nói ông muốn qua bên đó để chống lại tội nó, nhưng tôi không để ông ấy qua. Tôi nói: “Nếu ông qua đây tôi sẽ thua cuộc bởi vì sao? Chúng nó nói là đừng bợn với Thiệu Kỳ, để tôi làm”

Many people tempted me to resist, to fight against them, even Mr. Nguyen Cao Ky, former Vice-President of the South Vietnam. He phoned me. He said that he wanted to come over here to fight against them. I refused this suggestion. I told him: “If you come over here, I will loose the case. Let me do by my way”.

1:12'05" **TD:** Trong cái ... ảnh hưởng lâu dài với người dân ở Houston như thế nào?

How was the long-term consequence to Houstonians?

NN: Houston là người tốt. Thị Trưởng vậy đó, tất cả đều là người tốt.

Houstonians were good persons. The Mayor, all of them were good citizens.

TD: Ảnh hưởng cuộc xung đột đó về lâu dài như thế nào?

How about the long-term consequences from that conflict?

NN: Sau đó đều tốt. Louis Beam nó chào tôi hoài.

After that, everything became good. Louis Beam greeted me every time he saw or met me

1:12'52" **NN:** Trong khi đó tôi yêu cầu tòa án không phạt tù họ, họ đốt tàu tôi cũng chi tiền sửa tàu cho người ta, những người bị đánh, tôi chi tiền mua thuốc cho người ta, còn nhiều nữa, tôi làm hết. Đốt tàu người ta, đánh đập người ta, phá hoại tài sản người ta. Nếu tôi không xin thì họ phải đi tù, chắc chắn là phải đi tù. Vợ nó ly dị bỏ nó, vợ nó bắt con đi, tôi phải giảng hòa, sau đó nó mới về với vợ nó được. tất cả những việc đó người ta nói là rất khó làm, nhưng tôi nghĩ rằng không có gì khó hết, mình cứ làm theo sự thực.

I requested the court not to put them in jail, They burned our boats, I paid for repairing, They beat them up, I paid for medications. Because of burning their boats, beating people and destruction of their properties, they had to spend time in jail for sure. I requested the court for the exemption. Then his wife divorced him, left him with his children, I made an arrangement and his peace with his wife, later his wife reunited with him. All of these problems seemed to be difficult, but I thought they were not. We tried to do the right things.

1:13'55" **TD:** Từ cái ngày mà ông tới đây đó, ông thấy cộng đồng Việt Nam thay đổi như thế nào? Cộng Đồng Việt Nam ở Houston đó.

How have you seen the change of the Vietnamese Community in Houston from the days you come here?

NN: sau khi có chuyện xảy ra, vụ KKK đó, thì cộng đồng Việt Nam ở đây biết tôi là người khéo léo, người dàn xếp, không có tự cao tự đại, biết việc nào đúng hay sai cho nên họ tin nơi tôi. Trong khi đó bà Thị Trưởng, bà Kathy Whitmire đó, bà ấy thấy tôi dàn xếp như vậy, ổn thoả tốt nên họ muốn liên lạc với mình. Họ kêu tôi hoài thì, tại sao kêu tôi hoài, tôi đi đánh cá mà. Bà ấy nói là phải có tiếng nói của mọi sắc tộc, phải có community, phải thành lập community. Vietnamese Community, Chinese Community, Korean Community, Community hết, black Community để khi cần sẽ gọi người chop bu lên nói chuyện. Họ khuyên là phải tổ chức cộng đồng, nên tôi về tôi tổ chức cộng đồng.

After the incident, Vietnamese in Houston believed in me. The Mayor, Ms. Kathy Whitmire, found the way I solved the problems, she wanted to talk to me. She called me several times, but I was so busy with my work. She wanted to hear voices of different ethnic groups, she said that Houston should have community organizations, such as Vietnamese Community, Chinese Community, Korean Community, Black Community ... They asked me to organize an association, so I did.

1:15'45" **TD:** Ông có thể cho biết tòa án xử kết quả như thế nào?

How was the verdict of the court?

NN: Tòa án kết quả là tôi có làm một cái statement, tôi có mời nhóm của họ và nhóm của tôi tới trước tòa, luật sư của 2 bên. Tôi mới làm cái statement để trình trước tòa. Tôi không muốn là người thắng cuộc, tôi không muốn họ là người thua cuộc. Tôi không muốn họ bị tù đầy gì hết bởi vì sự hiểu lầm. Họ là người yêu nước, họ yêu người dân họ mà họ làm sai nên tôi bỏ qua cho họ, nhưng họ không được vô lý là đuổi chúng tôi đi, và đừng chống đối nữa. Tôi xin bà toà xử bản án tôi gọi là sensitive, hiểu sao cũng được, để cho an bình trở lại. Do đề nghị của tôi, kết luận bà ấy xử thế này: “Không có phạt gì, nhưng mà, khi mà bản án này ra, thì mấy người đảng KKK đó, khi mà họp nhau phải phải đem bản án này ra, dán trong trụ sở và cấm người KKK đó mặc đồ đồ phục, đội nón, mất lĩ ra, và mang vũ khí trong tầm mắt của người Việt Nam. Để tránh tình trạng đe dọa, bà ấy chỉ định một người, một người chánh án lưu động đó. Khi mà ông Nam bị đe dọa, ông ta khiếu nại thì ông này có quyền xử.

I made a statement before the ruling. I asked both sides, their group and my group come to the court and lawyers of both sides. I read my statement at the court. We did not want to be the winners also I did not want them to be the losers. I did not want them to be served time in prison because of misunderstandings. They were patriots, they loved their people and misunderstood about us, so we wanted to condone them. And we requested that they had to write a warranty not to banish us, not to oppose us. That was a sensitive ruling, we wanted a peaceful life in this area. Then the Judge ruled: “There was no penalty, however, at any meeting of KKK members, this ruling should be posted at the meeting place, being prohibited from wearing KKK uniform, masks, and carry guns in sight of Vietnamese. In order to prevent the threatening, she assigned a mobile Chief Justice who could judge anytime when he found people was threatened.

1:22'37" **NN:** Khi mọi việc đã yên tĩnh rồi, tôi thấy bây giờ cộng sản không thể đánh họ, đuổi đi cũng không được, tôi có một kế hoạch giúp đỡ ... sau khi mà ông Trump, ông ấy thắng cử, tôi quý ông ấy lắm, tôi rất mến phục, tôi có một tổ chức gọi là “hội cựu chiến binh đồng

minh của chiến tranh Việt Nam”, gồm 7 nước, hội của tôi đưa ra. Tổ chức của 7 nước để mà giúp ông Trump, bắt các nước cộng sản phải bỏ chủ nghĩa cộng sản.

After everything was settled down, I found we could not fight against communist, could not expel them out of the country, I do have a plan... When Mr. Trump won the election... I have an association so called “Alliance Vietnam Veterans League” including delegations of 7 countries. The League will help Mr. Trump to force communist countries to renounce the communist regime.

1:25’00” NN: Ông Thủ Tướng, ông Bắc đó. Ông xin khôi phục lại hội đàm Ba Lê Ông mời tôi vào trong đó thì tôi nói chuyện về hội đàm Ba Lê như thế nào, và Việt Nam Cộng Hòa xin trở lại. Khi Việt Nam Cộng Hòa trở lại. Khi Việt Nam Cộng Hòa trở lại, tôi sẽ xin đăng ký theo cái này để, tổ chức, mời khoảng 2,000 người đi để mời Tổng Thống Trump tới đây và nói chuyện với ông. Bằng mọi cách phải giải thể đảng Cộng Sản ở trong nước.

The former Prime Minister wanted to restore the Paris talks. He asked me to join his group and recounted how it happened. When the Republic of Vietnam was restored, I will register this league then invite 2,000 people to attend a meeting, I also invite President Trump come to talk to them. By all means, we have to dissolve the communist regime from our country.

1:26’06” NN: Tôi muốn đưa cho ông ấy cái bản về hiệp định Ba Lê. Rồi khi Việt Nam Cộng Hòa thiết lập lại thì tôi sẽ trình tổ chức này, tổ chức 7 nước đó cho Tổng Thống Trump và yêu cầu ông ấy can thiệp. Việc tôi làm đúng, chính phủ ca ngợi tôi. Tuy nhiên anh hãy đọc đây nè, đây là cách làm việc của tôi. Bấy nước này sẽ hợp tác cùng làm việc với UN, mình làm sao cho Việt Nam Cộng Hòa sống lại mới được.

I want to give him the Paris talk documents. Then after the Republic of Vietnam is restored, I will present this league, the organization included 7 nations and asked President Trump to intervene. I did the right things and the government praised me. Read this, that is my way. Delegations of 7 nations will work with the United Nations, we have to do something for restoring the Republic of South Vietnam.

1:27’42 Ông Tổng Thống Reagan nói với tôi là tổ chức cộng đồng ở đây quá tuyệt vời. Ông gọi ngày 7 July là ngày cộng đồng ở đây và tôi có mời ông ấy tới dự nữa mà.

President Reagan said that I had built an amazing community association here and the July 7 was the day of Vietnamese Community in Houston. I invited him to attend on the opening day of the new association.

TD: Cái này là cái gì? Cái này là cái gì?

What is that? That one...

NN: Cái này hả?

This?

TD: Uh.

NN: Cái này là họ tuyên dương.

This is the commendation

TD: Ai tuyên dương?

By whom?

NN: Chính phủ.

By the government

TD: Chính phủ là ai?

Who was that?

NN: Liên Bang.

The Federal Government

TD: Tổng thống hay là gì?

By the President?

NN: Trong trường Đại Học đó.

No, the University.

TD: Ai tuyên dương?

Who made this commendation?

NN: Huh.

TD: Ai tuyên dương?

Who?

NN: Chính phủ, TOC.

The government, TOC(?)

TD: Ai tuyên dương.

Who was that?

NN: Đây là một tổ chức của chính phủ.

That was an organization of the Government.

TD: Nhưng mà ai viết ra cái này.

Who wrote this?

NN: Mỹ. Chính phủ

The American Government.

TD: Chính phủ là ai, lúc đó ...

Who was ...

NN: EEOC – Equal ...

NN: Đọc cái này sẽ biết ai nói, mình có nói đâu. Có cả tuyên dương của mấy ông chánh án, mấy ông tòa, nhiều lắm.

Read it you will know who was that. I had many commendations from Judges, many... many...

1:30'07 **TD:** Bây giờ anh ta hỏi về vấn đề gia đình.

Now, he wants to ask you about your family.

NN: Cái gì?

What?

TD: Gia đình của anh Nam đó. Anh có bao nhiêu đứa con?

About your family. How many children do you have?

NN: Ba đứa con.

I have 3 children.

TD: Chúng làm cái gì?

What are they doing?

NN: Chúng nó đều đi học, hai đứa đi học.

They are pursuing their education.

TD: Đi làm cả rồi à?

Are they all working?

NN: Một đứa ra Ph.D. in Psychology, một đứa là Dentist, một đứa thì mở trường học ở đây.

One is a Ph.D. in psychology, one is a dentist and one has his private school.

TD: Đi làm hết? Mở trường học?

A private school?

NN: Yeah, trường elementary school.

Yes, the elementary school.

1:31'31" **TD:** Cậu ấy nói là ... cái giá trị ... Ông dạy con cái dựa trên cái giá trị gì?

How have you educated your children?

NN: Tôi dạy con cái tôi là phải lễ phép với người lớn, phải quý trọng và yêu thương nước Hoa Kỳ vì nơi đây đã đào tạo mình thành người tốt, tất cả phải học và phải tốt nghiệp thành Drs. Ba đứa em trai tôi là Drs hết. Chỉ có mình tôi là thất học thôi. Tôi chỉ học chưa xong bằng tú tài 2, nhưng làm được gì đâu. Tôi là attaché military, bang giao quốc tế, đều làm được hết.

I taught my children to be polite to elderly, love this country because this country gives them a good place to be a good citizens, all of them had to be Doctors. My three brothers are medical doctors, except me. I am an uneducated person, has not accomplished the Baccareaute 2. However, I was an attaché military, I could do many things.

1:33'40" **TD:** Ông đã trở về Việt Nam lần nào chưa?

Have you come back your country?

NN: No, no. Thằng con tôi bị bắt r ã. Tụi nó coi hồ sơ của tôi r ã bắt nó.

No, no. My son was arrested when he visited Vietnam. They arrested him because of my bio.

1:34'06" **NN:** Thằng con tôi nó về thì bị bắt, tới nay là 10 tháng r ã. Chúng kết tội là chủ trương lật đổ chính phủ.

My son was arrested when he visited Vietnam. It has been 10 months already. They accused him to overthrow the government.

1:34'40" **TD:** Những cái ... Ông và gia đình celebrate những tục lệ cổ truyền gì?

How do you and your family celebrate the traditional festivals?

NN: What?

TD: Hằng năm đó, ông celebrate cái gì?

How do you celebrate the traditional festivals every year?

NN: Oh.

TD: Hằng năm celebrate tục lệ cổ truyền gì?

How do you you celebrate the traditional festivals every year?

NN: Không có gì hết.

Nothing.

TD: Nothing?

NN: Laughing ... thì 4th of July.

Laughing ... the 4th of July.

TD: Còn tết thì sao?

How about New Year?

NN: Thì ăn tết của mình và tết tây.

Our TET (New Year) and American New Year.

1:35'35" **NN:** Tôi cảm ơn chính phủ Mỹ đã cứu mang chúng tôi nơi đây, và cũng biết ơn nhân dân Mỹ, họ phải đóng thuế, cho chúng tôi tá túc trong những năm đầu tiên. Bây giờ các con tôi và các cháu của tôi phải làm việc hết để mà đóng thuế, đóng vào cho chính phủ. Ở cái xứ

này mà tôi nói là có hai cái không thể tránh được: 1- Không thể sống hoài được, mà phải chết; 2- Phải đóng thuế.

I do appreciate the American government beared us, also I want to show deep gratitude to American people who had to pay taxes, allowed us to stay here during the first years. Now, I told my children and my grand children that they have to work and pay taxes. In this country, I can say there are two things we can't avoid: First, We can't live forever, every body has to die; secondly, we have to pay taxes.

1:36'39" **TD:** Thì giờ rảnh rồi ông làm cái gì?

What do you do during leisure time?

NN: Tôi viết lại những chuyện tôi đã làm để cho những đứa con tôi nó biết mà làm theo, làm việc thì phải làm đúng theo lẽ phải, công bằng và phải dựa theo sự thật. Ba cái đó là chân lý,

I write the memory, I rewrite all work I have done, let them know that they have to do the right things, fairness and based on the truth. These threes are the truth.

1:37'48" **NN:** Tôi xin cảm ơn các vị này đã đến đây, tôi rất tiếc vì đầu óc bây giờ nó không bình thường, có không được.

I appreciate you to come over here for the interview. I am sorry that I am old and become abnormal, made the sentences unclear.

1:39'20" END